

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 21/2021-56

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5Co/526/2015 z 18. mája 2016 takto

rozhodol:

1. Rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5Co/526/2015 z 18. mája 2016 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5Co/526/2015 z 18. mája 2016 **zrušuje** a vec mu **vracia** na ďalšie konanie.
3. Krajský súd v Trenčíne **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **160,25 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Na futbalovom zápase 27. októbra 2013 v rámci súťaže organizovanej [REDAKOVANÉ] došlo po náhodnom športovom fyzickom kontakte pri strete s loptou medzi sťažovateľom a žalobcom k zraneniu žalobcu, dvojitej zlomenine predkolenia na pravej nohe. Žalobca bol podrobený operačnému zákroku s dobou pracovnej neschopnosti od 27. októbra 2013 do 13. júna 2014, keď bola liečba ukončená. Žalobca sa proti sťažovateľovi žalobou z 1. októbra 2014 domáhal náhrady škody 9 428,21 eur s prísl. Uplatnil si náhradu

bolestného vo výške 2 898 eur, náhradu straty na zárobku vo výške 6 384 eur a náhradu ďalších nákladov spojených s liečením.

2. Okresný súd Bánovce nad Bebravou rozsudkom č. k. 6C/140/2014 z 13. apríla 2015 uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť 3 044,21 eur spolu s úrokom s omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 3 044,21 eur od 11. októbra 2014 do zaplatenia, vo zvyšnej časti návrh zamietol. Na odvolanie účastníkov napadnutým rozsudkom krajský súd rozsudok potvrdil s konštatovaním porušenia prevenčného ustanovenia podľa § 415 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) zo strany sťažovateľa predchádzať vzniku úrazom. V podstate považoval „faul“ sťažovateľa voči poškodenému žalobcovi za rozhodujúcu skutočnosť.

3. Proti napadnutému rozsudku podal sťažovateľ dovolanie, ktoré odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci [§ 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)], ako aj zmätočnosťou [§ 420 písm. f) CSP]. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 3 Cdo 171/2016 z 28. júna 2018 bolo dovolanie sťažovateľa odmietnuté z dôvodu, že smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. Pri predbežnom prerokovaní bola táto časť ústavnej sťažnosti sťažovateľa odmietnutá ako zjavne neopodstatnená.

4. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 21/2021 z 28. januára 2021 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa doručенú ústavnému súdu 30. augusta 2018 v časti, v ktorej navrhol vyslovenie porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom. Sťažovateľ tiež navrhol zrušenie napadnutého rozsudku a priznanie náhrady trov konania.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti argumentuje tým, že prístup všeobecných súdov k aplikácii § 415 OZ na sťažovateľovu situáciu (ujma na zdraví žalobcu vznikla pri výkone športovej činnosti) nezohľadňuje znenie zakladajúcich zmlúv Európskej únie, popiera význam, určenie a účel aplikovaného zákonného ustanovenia a nezohľadňuje špecifiká skutkovej situácie ako súčasti kontaktného športu. Sťažovateľ je toho názoru, že napadnutý rozsudok krajského súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu o priznaní náhrady škody v sume 3 044,21 eur s príslušenstvom, je zjavne svojvoľný a ústavne neudržateľný.

6. Sťažovateľ tiež uviedol, že pozitivistická aplikácia ustanovenia § 415 OZ vytvára mimo iných uvedenú absurdnú situáciu, v ktorej je za škodu vzniknutú pri konkrétnom športovom súboji síce zodpovedný škodca, no poškodený v zmysle totožného zákonného ustanovenia ako samostatný subjekt práv mal škode predísť tým, že sa predmetného fyzického súboja (kontaktu) nemal zúčastniť, prípadne sa mu mal vyhnúť. Sťažovateľ tak vytýka súdom, že rozhodli proti samej podstate hmotného práva, ktoré bolo základom pre priznanie náhrady škody, a označil ich za arbitrárne.

III.

Vyjadrenie krajského súdu a zúčastnenej osoby

7. Krajský súd vo svojom vyjadrení uviedol, že ponecháva posúdenie ochrany ústavnosti pri rozhodovaní o tejto ústavnej sťažnosti sťažovateľa na rozhodnutie ústavnému súdu. Zároveň vyslovil súhlas s upustením od ústneho pojednávania.

8. Zúčastnená osoba [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], právne zastúpený advokátom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], vo svojom vyjadrení uviedol, že sťažovateľovo konanie bolo posúdené ako porušenie pravidiel hry samotným sťažovateľom, rozhodcom, ako aj otcom sťažovateľa. Zúčastnená osoba do pozornosti uvádza, že v konaní pred okresným súdom bolo preukázané, že sťažovateľ nebol prvýkrát potrestaný za obdobný skutok, pričom v čase, keď prebiehalo konanie na okresnom súde, mal sťažovateľ pozastavenú činnosť a nemohol hrať z dôvodu opätovného porušenia pravidiel hry za obdobný skutok. Tiež tvrdí, že správanie sťažovateľa je bezohľadné, s cieľom za každú cenu zastaviť prenikajúceho hráča aj na úkor akéhokoľvek ublíženia na jeho zdraví. Tiež poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky (ďalej len „NSČR“) sp. zn. 25Cdo/1960/2002 a rozsudok Mestského súdu v Prahe sp. zn. 10Co/190/76 (R16/1980), z ktorého vyplýva, že nedodržanie pravidiel športovej hry, spočívajúce v použití pravidiel nedovoleného spôsobu hry, je nutné posúdiť ako konanie odporujúce povinnosti počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví. Z uvedeného dôvodu preto žiada ústavnú sťažnosť sťažovateľa zamietnuť ako nedôvodnú.

9. Sťažovateľ právo na vyjadrenie sa k vyjadreniu krajského súdu a vyjadreniu zúčastnenej osobe v lehote 10 dní nevyužil.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Vychádzajúc z podstaty námietok sťažovateľa, ústavný súd konštatuje, že zásadne nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie práva s ústavou, prípade medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 391/09). Ústavný súd nevykladá iné ako ústavné zákony, a preto musí preskúmať len to, či sa tieto zákony nevyložili spôsobom, ktorý je svojvoľný (arbitrárny) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu takýchto právnych úprav (II. ÚS 348/08).

11. Podstata základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy).

12. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že má poskytovať v civilnom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09).

13. Ústavný súd po preskúmaní námietok a argumentov sťažovateľa, ako aj odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorý sa v plnej miere stotožnil s právnym názorom okresného súdu, považuje právne závery krajského súdu za ústavne neudržateľné. K tomuto záveru ústavný súd dospel aj napriek rozsiahlemu spracovaniu rozhodnutia krajským súdom (v počte strán 23 strán). Odôvodnenie napadnutého rozsudku je arbitrárne, a to z dôvodov, ktoré ústavný súd predostrie v ďalších bodoch odôvodnenia tohto rozhodnutia.

14. Krajský súd po preskúmaní veci a postupu konajúcich správnych orgánov na odôvodnenie výroku svojho rozhodnutia v reakcii na námietky sťažovateľa v podstatnom uviedol, že „*všeobecne pri športe pravidlá športovej hry, aj keď nie sú predpismi, predstavujú základný hráčmi tejto hry (väčšinou implicitne, samotnou účasťou v športovom zápase) odsúhlasený katalóg povinností hráčov, ktorých dodržiavanie má za cieľ okrem zachovania atraktívnosti daného športu tiež predchádzanie škodám na zdraví hráčov. Nedodržanie pravidiel hry potom aj podľa odvolacieho súdu znamená konanie odporujúce povinnosti prechádzať hroziacim škodám, t. j. povinnosti uloženej ustanovením § 415 Občianskeho zákonníka.*“. Krajský súd sa stotožnil s názorom okresného súdu, že k zlomenine žalobcu nedošlo v dôsledku jeho kopnutia, ale až zotrvačnosťou a vykrútením pravej nohy žalobcu po dopade na zem. Tiež bol krajský súd toho názoru, že ak rozhodca posúdil zákrok sťažovateľa udelením žltej karty, tým posúdil konanie sťažovateľa za bezohľadné. Sťažovateľ vykonal zákrok bez ohľadu na možné nebezpečenstvo alebo dôsledky pre súpera. Krajský súd dospel k záveru, že sťažovateľ v konaní nepreukázal, že vzniknutú škodu na zdraví žalobcu nezavinil podľa § 420 ods. 3 OZ.

15. Každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí (§ 415 OZ). Na porušenie citovanej všeobecnej prevenčnej povinnosti sa vyžaduje, aby porušenie pravidiel športovej hry viedlo ku škode na zdraví. Pre vznik občianskoprávnej zodpovednosti je teda potrebné také konanie spoluhráča, ktoré možno z objektívneho hľadiska označiť za nedovolený a zakázaný spôsob hry, ktorý je v rozpore s pravidlami hry. Nie každé porušenie pravidiel hry je aj porušením prevenčnej povinnosti.

16. Na vyvodenie občianskoprávnej zodpovednosti nestačí akékoľvek konanie porušujúce pravidlá hry, ale toto porušenie musí dosiahnuť určitý stupeň závažnosti. Ak krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku konštatuje, že k zraneniu žalobcu nedošlo v dôsledku konania sťažovateľa (jeho kopnutia), ale až zotrvačnosťou a vykrútením pravej nohy žalobcu potom, ako dopadol na zem, ústavný súd musí za svojvoľné považovať kvalifikovanie zákroku sťažovateľa ako zodpovednosť za škodu. Nie každé porušenie pravidiel hry stavia konanie športovca „za hranice“ samotného športu, ktorý nemožno riadne vykonávať bez energie, agresivity, rýchlosti, bleskových rozhodnutí, inštinktívnych reakcií, čo vo všeobecnosti treba považovať za nezlučiteľné

s vyšším stupňom ohľaduplnosti voči telesnej integrite druhých a neustálym dodržiavaním pravidiel daného športu, ktorého cieľ nemožno dosiahnuť bez určitého stupňa „drzosti a trúfalosti“. Excesom nie je teda každé porušenie pravidiel hry, ale len také konanie, ktoré zjavne vybočuje s bežného spôsobu hry (rozsudok NSČR sp. zn. 25Cdo/493/2015). Vzhľadom na uvedené je potrebné situáciu sťažovateľa hodnotiť ako nešťastnú zhodu okolností, resp. náhodu, ktorej následky sú v súlade s ustálenou rozhodovacou činnosťou a pričítajú sa tomu, komu sa prihodili (uznesenie NSČR sp. zn. 25Cdo/1462/2003).

17. O význame otázky posudzovania podmienok vzniku zodpovednosti za športový úraz svedčí aj komparácia v kontinentálnom európskom právnom prostredí, ktorú ústavný súd využíva prirodzene len podporne: *„Niet pochyb o tom, že futbal ako každá športová činnosť charakterizovaná súťaživosťou a určitým stupňom fyzického zápolenia medzi účastníkmi s cieľom dosiahnuť priaznivý výsledok zápasu, predstavuje riziko pre telesnú integritu hráčov, ktoré je však neodmysliteľnou súčasťou samotného výkonu tejto športovej činnosti, ktorá je určite povolená právnym poriadkom, ba dokonca až štátom podporovaná a uznávaná... Vychádzajúc z toho, že poškodenie fyzickej integrity hráča iným účastníkom predstavuje známe riziko a že hra sa vyznačuje typickými charakteristikami, pravidlami a kontextom, v ktorom sa odohráva, bude potrebné uplatniť čo najobjektívnejšie kritérium, ktoré posudzuje správanie hráča s ohľadom na existenciu úzkeho funkčného vzťahu medzi daným športom a škodovou udalosťou. Existencia takého funkčného vzťahu bude teda vylúčená, ak k predmetnému konaniu došlo s úmyslom zraniť poškodeného, prípadne s takým stupňom násilia, ktorý je nezlučiteľný so samotnou povahou konkrétneho športu.“* (Corte di cassazione, Cass. Civile, sez. III, 08-08-2002, n. 12012). Samotné porušenie pravidiel hry (žltá karta) ešte sama osebe nemôže stačiť na vyvodenie zodpovednosti za spôsobenú ujmu, avšak bude rozhodujúce, či medzi konaním a hrou existuje funkčný vzťah. Tento funkčný vzťah bude vylúčený, ak násilie alebo tvrdosť hry dosiahnu stupeň nezlučiteľný s povahou športu, okolnosťami daného konkrétneho zápasu alebo povahou jeho účastníkov. V posudzovanom prípade sťažovateľa došlo síce k porušeniu pravidiel hry, avšak použitý zákrok sa javí ako funkčne prepojený s cieľom hry (nešlo o taký exces, ktorý by bol pri futbale neobvyklý).

17.1. Podľa Provinčného súdu v Granade (SAP GR 398/2016, 04/03/2016) aj v prípade takých zákrokov, pri ktorých dôjde k porušeniu pravidiel hry, to samo osebe nebude stačiť na vyvodenie občianskoprávnej zodpovednosti, pokiaľ daný zákrok možno považovať za bežne sa vyskytujúci pri tejto športovej činnosti a absentuje úmysel alebo hrubá nebanlivosť vo vzťahu k následku konania (pozri aj Provinčný súd vo Valencii, SAP V 561/2017, 14/02/2017).

18. Článok 165 Zmluvy o fungovaní Európskej únie priznáva športu ako celku, teda aj všetkým vzťahom vyskytujúcim sa v jeho množine, isté osobitné, špecifické postavenie. To znamená, že ani činnosťou súdov pri prejednávaní športových sporov nemôže dochádzať k mechanickej aplikácii zákonných predpisov na vzťahy vyskytujúce sa v oblasti športu. Takýto pozitivistický prístup by mohol viesť k nelogickým záverom. Pozornosti ústavného súdu neušlo, že v trestnej rovine bolo trestné oznámenie, ktoré podal žalobca na sťažovateľa, odmietnuté, keď vyšetrovateľ dospel k záveru, že k zraneniu došlo zhodou okolností, ktoré sa vyskytli v zápale športového zápolenia.

19. Ústavný súd konštatuje, že futbal je športom, v ktorom počas riadne a legitímne organizovanej súťaže a zápasu dochádza k fyzickým kontaktom. V priebehu hry sú hráči vystavovaní množstvu osobných súbojov, v ktorých sú konfrontovaní s fyzickou kondíciou svojho súpera, pričom každý hráč si musí byť vedomý nebezpečenstva vzniku zranenia. Inak povedané, nástup do zápasu automaticky znamená uzrokovanie s tým, čo sa môže v zápale boja stať.

20. Hektickosť a osobitná povaha futbalu hráčov núti v zlomku sekundy zvážiť možné príležitosti a riziká. Tým kladie vysoké požiadavky na fyzickú aj psychickú silu, rýchlosť, obratnosť a telesné nasadenie, keďže zápas o loptu úplne bežne kreuje situácie, ktoré oko diváka priťahujú. Boj o loptu prináša aj nepríjemné strety a medzi najbežnejšie vyjadrenia týchto stretov patria prerušenia hry. Nejde však o nič výnimočné a futbal má vytvorené štandardné mechanizmy, ktorými sa prerušenie hry, ošetrovanie alebo poklesok v rámci pravidiel rieši. Nemáme na mysli hneď rokovania disciplinárnych komisií, ale skôr bežné inštitúty, ktoré vie aplikovať priamo arbiter na ihrisku. Ide napríklad o zohľadnenie priebehu zápasu nadstavením hracieho času nad rámec štandardnej dĺžky polčasu.

21. Ústavný súd akcentuje, že zranenia k športu patria a sú jeho nevyhnutnou súčasťou. Pokiaľ sa športovec (či už rekreačný alebo profesionálny) zapojí do zápasu, musí mu byť zrejmé, že jeho neopatrnosť alebo prílišná motivácia súpera sa môže skončiť potrebou ošetrovania alebo prípadne aj dlhšou rekonvalescenciou. Aj dianie na trávnikoch najlepších svetových súťaží nám naznačuje, že ošetrenia futbalistov priamo na hracej ploche alebo ich odnos na nosidlách nie sú ničím výnimočným a stáva sa to aj najväčším hviezdám daného športu. Dokonca sa dá uviesť, že tí najlepší sú objektom ataku za každú cenu a častokrát ide o zákroky tvrdé a bez milosti. Fyzická dispozícia je práve vo futbale typická tým, že nie je rozhodujúca.

22. Platí, že nie každý zákrok v rozpore s pravidlami je za hranicou zlučiteľnosti zákroku s povahou a cieľom hry a so sankciami, akými sú žlté a červené karty alebo trestné kopy. Nie každý rovnako absolvuje porovnateľný stret s loptou, a teda veľa záleží od okolností prípadu, akými sú fyzická i odborná dispozícia hráča, intenzita vzájomného stretu hráčov, miera nešťastnej náhody. Aplikujúc uvedené východiská na posudzovanú vec, žalobca sa zranil v zápale boja o loptu. Sťažovateľ neútočil na žalobcu mimo hry a mimo súboja o loptu žalobcu ani nekopol. Zdá sa, že žalobca doplatil na nešťastný dopad nohou na zem. Použitie varovania ergo trestu vo forme udelenia karty potvrdzuje porušenie pravidiel futbalu, no takých, ktorým sa futbal ako kontaktný šport nevyhne. Nešlo o útok mimo hry ani iný exces, ktorý by isteže prichádzal do úvahy aj ako porušenie povinnosti predchádzať škodám podľa § 415 OZ.

23. Ústavný súd poukazuje na judikát R 16/1980, podľa ktorého: „*Nedodržanie pravidiel športovej hry (napr. futbalu) spočívajúce v použití pravidla nedovoleného (zakázaného) spôsobu hry, treba posúdiť ako konanie odporujúce povinnosti počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví (§ 415 OZ). V dôsledku toho ide o porušenie právnej povinnosti, ktorá zakladá zodpovednosť za škodu (§ 420 ods. 1 OZ).*“ Stále je jeho aplikácia aktuálna, no z pohľadu ústavného súdu sa žiada komplementárne dodať, že nie každý, ale len ten najextrémnejší faul bude naplnením hypotéz § 415 a § 420 OZ. Je potrebné si totiž uvedomiť, že vstup do športovej arény, ktorý by bol determinovaný strachom z eventuálnych civilnoprávnych sankcií, by v konečnom dôsledku útočil na samú podstatu športu, čím by v extrémnom prípade aj zničil krásu športu ako takého. V posudzovanej veci bol predmetom sporu zákrok pri futbale, no je dôležité

zohľadňovať športy, pri ktorých je intenzívny fyzický kontakt dokonca kľúčovou súčasťou hry, napríklad americký futbal, hokej, hádzanú alebo rugby. Ešte zložitejšia situácia je pri športoch bojových, kde je samotný boj podstatou športu.

24. Nie je totiž akceptovateľné a bolo by vcelku absurdné, aby štandardným vyvrcholením športového zápolenia bolo zasadnutie sudcu priamo na štadióne, ktorý by prejednal zákroky zo zápasu, ktorý sa práve skončil. A práve k tomuto by sa prílišne voľným výkladom § 415 OZ vo vzťahu ku kontaktnému športu mohol ústavný súd nechcene priblížiť. Vstup občianskoprávnej zodpovednosti za škodu teda možný je, no je potrebné zvažovať, kedy je ten exces tak výnimočný, že by sa mala aktivovať občianskoprávna zodpovednosť medzi futbalovými hráčmi, a tým aj možnými súdnymi procesmi. Dokonca ani situácia, keď uteká útočník sám na brankára a obranca namiesto lopty kopne priamo do nôh odzadu, nemusí byť prípad tohto excesu, lebo aj s týmto zrejme musí šikovný útočník počítať, rovnako ako sa počíta aj s penaltou. Iná by bola situácia, keby obranca volil brutálnejšiu formu, napríklad kop odzadu priamo nie do hráča mimo sféru lopty, tam by aplikácia § 415 a § 420 OZ bola bezpochyby namieste.

25. Vrátiac sa k posudzovanej veci, ústavný súd uvádza, že zmysel a cieľ kontaktného športu, akým je futbal, nepredpokladá, či už na súťažnej, ale aj rekreačnej úrovni, aby sa hráči nechávali poisťovať pre prípad, že protihráč utrpí zranenie počas športového zápolenia (tým vznik zodpovednosti za škodu). Opačné poňatie ustanovenia § 415 OZ v okolnostiach prípadu je proti samej podstate ustanovenia § 415 OZ, čím ale takáto interpretácia nadobúda ústavnoprávny rozmer (interpretácia proti samej podstate právnej normy). Podľa názoru ústavného súdu v posudzovanej veci išlo o kontaktný súboj o loptu, a teda nemožno uzavrieť, že k poškodeniu žalobcu došlo z viny sťažovateľa, ale v zápale boja. Nešlo teda o potrebný zjavný exces výnimočného charakteru. Súčasne je potrebné subsidiárne dodať, že nie je možné vyvodiť zodpovednosť ani z povesti žalobcu ako hrubého hráča. Ak platí, že vždy sú dôležité konkrétne okolnosti posudzovaného prípadu, v týchto športových kauzách toto konštatovanie platí ešte niekoľkonásobne viac.

26. Ústavný súd v tejto súvislosti už judikoval, že pokiaľ odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie je nedostatočné v takej miere, že nedáva uspokojivé odpovede na všetky rozhodujúce právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, potom odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým sa bez ďalšieho stotožní s takýmto nedostatočným odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie, možno taktiež považovať za nedostatočné a v konečnom dôsledku aj arbitrárne (III. ÚS 60/2018, III. ÚS 135/2021). Podľa názoru ústavného súdu krajský súd pri odôvodňovaní svojho napadnutého rozsudku postupoval pri aplikácii ustanovenia § 415 OZ proti jeho podstate (hmotnoprávna arbitrárnosť). Ústavný súd preto dospel k záveru, že napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa.

27. Ústavný súd na základe svojho zistenia, že napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu označeného základného práva sťažovateľa, napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

28. V ďalšom postupe je krajský súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí podľa § 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

29. Sťažovateľ v odôvodnení ústavnej sťažnosti tvrdí, že napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo aj k porušeniu jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy. Tvrdenia sťažovateľa o porušení jeho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy môže ústavný súd považovať iba za súčasť argumentácie, a nie za relevantný návrh, o ktorom môže ústavný súd rozhodnúť. Totiž rozhodnutie vo veci sťažovateľa o zaplatení náhrady škody patrí do výlučnej právomoci všeobecných súdov, nie do právomoci ústavného súdu. Ide o práva hmotnoprávnej povahy. Sťažovateľ ich porušenie argumentačne odvíja od namietaného porušenia svojich práv procesnej povahy. Keďže ústavný súd vo výrokovej časti zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu, čím vytvoril priestor na vecne prejednanie žaloby, a preto v tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel.

V.

Trovy konania

30. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2018 (prevzatie, príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) v sume dvakrát po 57,56 eur, režijný paušál v sume dvakrát po 9,21 eur spolu s 20 % DPH. Celková hodnota náhrady trov právneho zastúpenia tak predstavuje sumu 160,25 eur (§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. novembra 2021

Robert Šorl
predseda senátu